

İŞVERENLİKLER TARAFINDAN EYT(Emeklilikte Yaşa Takılanlar) SÜREÇLERİNİN YÖNETİMİ KONUSUNDA BİLGİ NOTU

Giriş

Ülkemizde; Dünyada var olan sosyal devletlerin uygulama alanlarından biri olan çalışma hayatının sonunda kişinin yaşının ilerlemiş olması ve buna bağlı olarak çalışma hayatı boyunca devlete ödemiş olduğu primlerin neticesi olarak hak kazandığı “Emeklilik” hakkı bulunmaktadır. Söz konusu hak 19. Yy.’ın sonunda gelen bir insan hakkı olarak var olmuş ve Dünya’da devlet sistemleri içerisinde kabul görmüştür. Özellikle ülkemizde son dönemlerde çokça gündem konusu olan ve “EYT” kısaltması ile gün yüzüne çıkan Emeklilikte Yaşa Takılanlar sorunu bir çözüme kavuşmuş ve çıkan yasa ile birlikte kendilerini “EYT’liler” olarak tanımlayan bir çok insanın sorununa ışık olmuştur. Bu bilgi notumuz ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 03.03.2023 tarihli 32121 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmesinin akabinde işverenliklerinizde meydana gelebilecek. (EYT Düzenlemeleri) hakkında süreç değerlendirilmeleri ve bilgilendirmelerini siz değerli Müvekkillerimize paylaşmaktayız.

Emeklilikte Yaşa Takılanlar Nedir? İlgili Kavram Nereden Doğmuştur? Süreçten Etkilenenler Kimlerdir?

Emeklilikte Yaşa Takılanlar “EYT” Sigorta başlangıç tarihleri 09/09/1999 öncesi olan vatandaşlarımızın emekli olmak için gereken prim günü ve sigortalılık süresi şartını sağlamış olmalarına rağmen yaşlarından dolayı emekli olamayanları ifade eder.

Söz konusu 08/09/1999 tarih ve 23810 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4447 Sayılı Kanun ile birlikte Sosyal Sigortalar Kanunu’nda değişiklikler gerçekleşmiş, çalışma hayatında özellikle de emeklilik süreleri ve primleri konularında kalıcı farklılıklar oluşmuştur. Bunlardan en önemlisi ise prim günü ve prim ödemesinin yanı sıra emekli olabilmek için vatandaşlara **yaş sınırı** getirilmiştir. Sonrasında ise Kanun’un yürürlüğe girmiş olduğu tarih olan 08/09/1999 tarihinden önce sigortalılıkları başlamış olan vatandaşlar yaş sınırına takılmış ve mağduriyet yaşamışlardır.

Söz Konusu Kanun ile birlikte Kanun öncesinde yalnızca; erkekler için 25 yıl Kadınlar içine 20 yıl sigortalılık süresi ve toplam 5000 gün prim şartını sağlaması halinde emekli olabilecek, 4/a SGK kapsamında yaklaşık 17 milyon 4/b BAĞ-KUR kapsamında ise yaklaşık 3 milyon kişi bu değişiklikten etkilenmiştir.

İşverenler İçin Rehber

Söz konusu EYT değişikliği ile birlikte İşverenliğiniz bünyesinde istihdam edilen personellerin EYT'li olarak emekli olma hakları doğmuş olduğundan bu taleple tarafınıza başvuran personellerin süreçlerini aşağıda detayları verilecek şekilde yürütmeniz önerilmektedir.

❖ **ERKEKLER İÇİN EYT SÜRELERİ**

İŞE BAŞLAMA TARİHİ	SİĞORTALILIK SÜRESİ	PRİM GÜNÜ
08/09/1976 ve Öncesi	25 YIL	5000
09/09/1976 – 23/05/1979 Arasında	25 YIL	5000
24/05/1979 – 23/11/1980 Arasında	25 YIL	5000
24/11/1980 – 23/05/1982 Arasında	25 YIL	5075
24/05/1982 – 23/11/1983 Arasında	25 YIL	5150
23/11/1983 – 23/05/1985 Arasında		5225
24/11/1985 – 23/05/1986 Arasında	25 YIL	5300
23/05/1986 – 23/05/1988 Arasında	25 YIL	5375
24/05/1988 – 23/11/1989 Arasında	25 YIL	5450
24/11/1989 – 23/05/1991 Arasında	25 YIL	5525
24/05/1991 – 23/11/1991 Arasında	25 YIL	5600
24/05/1991 – 23/11/1992 Arasında	25 YIL	5675
24/11/1992 – 23/05/1994 Arasında	25 YIL	5750
24/05/1994 – 23/11/1995 Arasında	25 YIL	5825
24/11/1995 – 23/05/1997 Arasında	25 YIL	5900
24/05/1997 – 23/11/1998 Arasında	25 YIL	5900
24/11/1998 – 08/09/1999 Arasında	25 YIL	5975

❖ KADINLAR İÇİN EYT SÜRELERİ

İŞE BAŞLAMA TARİHİ	SİGORTALILIK SÜRESİ	PRİM GÜNÜ
01/04/1981 öncesi	20 YIL	5000
01/04/1981 - 08/09/1981 Arasında	20 YIL	5000
08/09/1981 - 23/05/1984 arasında	20 YIL	5000
24/05/1984 - 23/05/1985 Arasında	20 YIL	5000
24/05/1985 - 23/05/1986 arasında	20 YIL	5075
24/05/1986 - 23/05/1987 Arasında	20 YIL	5150
24/05/1987 - 23/05/1988 Arasında	20 YIL	5225
24/05/1988 - 23/05/1989 Arasında	20 YIL	5300
24/05/1989 - 23/05/1991 Arasında	20 YIL	5375
24/05/1991 - 23/05/1992 Arasında	20 YIL	5450
23/05/1992 - 23/05/1993 Arasında	20 YIL	5525
24/05/1993 - 23/05/1994 Arasında	20 YIL	5600
24/05/1994 - 23/05/1995 Arasında	20 YIL	5675
24/05/1995 - 23/05/1996 Arasında	20 YIL	5750
24/05/1996 - 23/05/1997 Arasında	20 YIL	5825
24/05/1997 - 23/05/1998 Arasında	20 YIL	5900
24/05/1998 - 23/05/1999 Arasında	20 YIL	5975
24/05/1999 - 08/09/1999 Arasında	20 YIL	5975

Yukarıdaki tabloda yer alan prim gün ve sigortalılık süresini tamamlayan çalışanlardan aşağıdaki prosedür takip edilerek EYT hakkında yararlandırılması önerilmektedir.

■ EYT hakkında yararlanmak isteyen çalışanın sebebinin de yazıldığı İŞTEN AYRILMA DİLEKÇESİ alınmalıdır.

■ EYT hakkında yararlanmak isteyen Çalışanın SGK çıkış bildirimi 08- Emeklilik (Yaşlılık) kodu ile yapılmalıdır.

■ EYT hakkında yararlanmak isteyen Çalışan'ın hizmet süresinin tespitinde kesinlik yok ise en ufak bir şüphe olması durumunda dahi SGK'dan "Emekliliğine onay" yazısı getirmesi istenmelidir. (Çalışan'ın çıkışı yapılmadan SGK tarafından emeklilik başvurusu kabul edilmemektedir.)

■ EYT hakkında faydalanmak isteyen çalışanın varsa Kıdem Tazminatı Fazla Mesai Yıllık İzin gibi işçilik alacakları ayrıntılı bir İbraname düzenlenerek banka üzerinden çalışan'a ödenmelidir. (Bu tip durumlarda dikkatli ve ihtiyatlı davranılması gerektiği kanaatindeyiz. Bu nedenle çalışanların çıkışlarının İHTİYARİ ARABULUCU aracılığı ile gerçekleştirilmesi gelecekte firmanızı olası risklerden daha fazla koruyacaktır.)

■ Çalışan'ın çıkışının ardından 30 günlük süre içerisinde yeniden işe girişi yapılması halinde İşverenlik 5 puanlık prim indiriminden yararlanabilecektir. Bu nedenle işe devam etmek isteyen çalışanların 30 gün içerisinde yeniden işe alımları SGK nezdinde gerçekleştirilmesi gereklidir.

■ **Sonuç**

03.03.2023 tarihinde yürürlüğe giren düzenleme ile 08.09.1999 tarihi öncesinde sigorta girişi yapılmış çalışanların yazımızda yer alan tablolarda yer verilen sigortalılık süreleri ve prim gün sayısında bir eksiklik bulunmaması halinde bu hakları bulunmaktadır. İşverenliklerinizce ilgili prosedürlerin yürütülmesi esnasında veya konuya ilişkin başka soru ve talepleriniz olması halinde her zaman bizlerle iletişime geçebilirsiniz.

Saygılarımızla
E-K LawCo Avukatlık ve Arabuluculuk Ofisi